

การประเมินโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอก
วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

The Project Evaluation of The Sufficiency Economy Learning Center of Bangkok
wittayakhom School under Kalasin Primary Educational Service Area Office 3

กรชกร ชวติ

Karachakorn Chavati

ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

School Director Bangkok wittayakhom School Under the Kalasin Primary Educational Service Area Office 3

Corresponding Author Email: karachakorn123@hotmail.com

Received: 8 August 2022

Revised: 18 August 2022

Accepted: 19 August 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์ 1. เพื่อประเมินผลด้านกระบวนการของโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และ 2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีตัวอย่าง คือ โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม จำนวน 15 คน และกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 7 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ และจากแบบสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินผลด้านกระบวนการของโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.32) และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย โดยอยู่ระดับมากที่สุด 3 ข้อ ได้แก่ (1) บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ ($\bar{x}$ = 4.62) (2) โครงการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ($\bar{x}$ = 4.58) และ (3) บุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ($\bar{x}$ = 4.54) และ 2) แนวทางการพัฒนาโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า 2.1) ด้านบริบท ควรกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องและชัดเจนมีสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม 2.2) ด้านปัจจัยนำเข้า ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ตรงตามความต้องการของครู และนักเรียน 2.3) ด้านกระบวนการ ครูและวิทยากร ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามฐานการเรียนรู้ 9 ฐาน โดยใช้เทคนิค สื่อและวิธีการสอนช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง และ 2.4) ด้านผลผลิตโรงเรียน ควรมุ่งเน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาที่นักเรียนได้นำไปปฏิบัติและขยายผลในชุมชนรวมไปถึงการเป็นโรงเรียนต้นแบบในโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, ศูนย์การเรียนรู้, เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research consists purposes were 1. to evaluate the process of the learning center project according to the philosophy of sufficiency economy in education Bangkok wittayakhom School under Kalasin Primary Educational Service Area Office 3 and 2. to study the guidelines for the development of the learning center project according to the philosophy of sufficiency economy in education. Bangkok wittayakhom School under Kalasin Primary Educational Service Area Office 3. this research is a combination of quantitative and qualitative research. For example, 15 teachers in Ban Kok Wittayakom School and 7 target groups were selected by a specific method. The data collected from the questionnaire were analyzed using descriptive statistics consisting of percentage, mean, standard deviation. and information gathered from various documents and from the interview to analyze the content The results showed that 1) Process Evaluation of the Learning Center Project Based on the Sufficiency Economy Philosophy in Education Bangkok wittayakhom School under Kalasin Primary Educational Service Area Office 3, the overall level was at a high level with the mean ($\bar{x} = 4.32$) and when considering the average level descending. with the highest level of 3 items, namely (1.1) personnel participating in the evaluation and summarizing the project's performance ($\bar{x} = 4.62$) (1.2) the project has a clear operational plan ($\bar{x} = 4.58$) and (1.3) Personnel involved in the analysis ($\bar{x} = 4.54$) and 2) guidelines for developing a learning center project according to the philosophy of sufficiency economy in education. Bangkok wittayakhom School under Kalasin Primary Educational Service Area Office 3, it was found that (2.1) Contextual objectives should be established that are consistent and clear with things that facilitate learning for learners that are appropriate and consistent with the environment (2.2) Import factors Learning resources should be developed that are conducive to teaching and learning that maximizes the benefits to the students. Meet the needs of teachers and students. (2.3) Process teachers and speakers Teaching and learning activities should be organized according to the 9 learning bases by using techniques, media and teaching methods to help students gain knowledge and understanding of teaching and learning management. Students learn and practice and (2.4) school productivity Should focus on the sufficiency economy philosophy in education that students have applied and expanded in the community, including being a model school in the Sufficiency Economy Philosophy Learning Center project.

Keywords: Evaluation Project, Learning Center, Sufficiency Economy

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการดำเนินงานของ

สถานศึกษาในเรื่องการจัดการเรียนการสอน (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการสถานศึกษารวมทั้งการพัฒนาบุคลากรโดยพัฒนาเครือข่ายและขยายผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาขึ้น โดยได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิต และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) ปฏิบัติตน และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้สถานศึกษาพัฒนาหรือบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, น.1-5)

การจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ดีและมีคุณภาพนั้นส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีผู้บริหารที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา เข้าใจบทบาทหน้าที่อย่างถ่องแท้และลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, น.85) โดยในส่วน of สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ได้กำหนดให้สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ต้องดำเนินการโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพด้วยความยั่งยืน นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่คุณภาพเท่าเทียม พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิตมีพื้นฐานในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้อย่างมั่งคั่งศรีความเป็นมนุษย์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมืองพลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากลนำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ครู และบุคลากร มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นแนวทางที่สามารถช่วยให้ประชาชนคนไทยผ่านสถานการณ์นี้ไปได้ด้วยดี โรงเรียน บ้านกอกวิทยาคมจึงได้ดำเนินโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุด จึงมีแผนของการประเมินและกำหนดแผนการจัดทำรายงานการประเมินเมื่อดำเนินการตามกิจกรรมของโครงการเสร็จสิ้นแล้ว เป้าหมายของการประเมินมิใช่เป็นเพียงความต้องการสารสนเทศของผู้บริหารหรือความต้องการทราบถึงประสิทธิภาพของบุคลากรในการดำเนินงานเท่านั้น การประเมินโครงการดังกล่าวได้กำหนดให้การประเมินเข้ามามีบทบาทตั้งแต่ขั้นตอนของการกำหนดความสำคัญของกิจกรรมในโครงการ ประเมินการดำเนินงานตามโครงการเพื่อใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการ และการประเมินผลผลิตของโครงการเพื่อตัดสินผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความตระหนักถึงความสำคัญในการบริหาร พัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศ จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

อันจะทำให้ได้สารสนเทศอย่างครอบคลุมต่อการพัฒนาและปรับปรุงโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินผลด้านกระบวนการของโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จำนวน 15 คน คือ จำนวนครูทั้งทั้งหมดโรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ จำนวน 7 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

2.1 แบบสัมภาษณ์ (Interview) ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

2.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อประเมินผลด้านกระบวนการของโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25–0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p.274; อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการ

ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางทฤษฎีวิจัย เป็นต้น

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การประเมินผลด้านกระบวนการของโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลด้านกระบวนการของโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 สามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การประเมินผลด้านกระบวนการของโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ที่	หัวข้อการประเมินผล	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ	4.62	0.41	มากที่สุด
2	โครงการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน	4.58	0.35	มากที่สุด
3	บุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์	4.54	0.40	มากที่สุด
4	มีการวางแผนในการดำเนินงานจัดกิจกรรมตามโครงการ	4.37	0.44	มาก
5	มีการดำเนินการตามโครงการเป็นไปตามแผน และระยะเวลาที่กำหนด	4.30	0.32	มาก
6	มีกิจกรรมที่หลากหลาย และน่าสนใจ	4.22	0.28	มาก
7	ผู้บริหารให้การนิเทศ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำและสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน อย่างต่อเนื่อง	4.02	0.40	มาก
8	มีการเตรียมความพร้อม คณะครูบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างความร่วมมือเครือข่าย หน่วยงานต่าง ๆ	3.94	0.46	มาก
รวม		4.32	0.38	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การประเมินผลด้านกระบวนการของโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.32) และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย โดยอยู่ระดับมากที่สุด 3 ข้อ ได้แก่ 1) บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ ($\bar{x}$ = 4.62) 2) โครงการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ($\bar{x}$ = 4.58)

และ 3) บุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ($\bar{x} = 4.54$) และอยู่ระดับมากที่สุด 5 ข้อ ได้แก่ 1) มีการวางแผนในการดำเนินงานจัดกิจกรรมตามโครงการ ($\bar{x} = 4.37$) 2) มีการดำเนินการตามโครงการเป็นไปตามแผน และระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.30$) 3) มีกิจกรรมที่หลากหลาย และน่าสนใจ ($\bar{x} = 4.22$) 4) ผู้บริหารให้การนิเทศ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำและสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.02$) และ 5) มีการเตรียมความพร้อม คณะครูบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างความร่วมมือเครือข่าย หน่วยงานต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.94$) ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย

2.1 ด้านบริบท ควรกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องและชัดเจนมีสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนได้ใช้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สร้างสภาพแวดล้อมให้รองรับการจัดกิจกรรมฐานการเรียนรู้ทั้ง 9 ฐาน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนโดยได้มีการสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียน

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ตรงตามความต้องการของครู และนักเรียน การจัดหาซื้ออุปกรณ์เอกสารประกอบการสอนที่ทันสมัยและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสรรหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาพัฒนานักเรียนให้มีความรู้และมีคุณภาพ ให้การระดมทรัพยากร สนับสนุนงบประมาณ เช่น เงินบริจาค การปรับปรุงภูมิทัศน์ การสรรหาวิทยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงบประมาณดำเนินงานติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

2.3 ด้านกระบวนการ ครูและวิทยากร ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามฐานการเรียนรู้ 9 ฐาน โดยใช้เทคนิคสื่อและวิธีการสอนช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนเกิดทักษะและรู้จักวิธีการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาการจัดการเรียนรู้ครูมีการสอดแทรกสาระหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสาระการเรียนรู้ในห้องเรียน และประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียน มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงโครงการ

2.4 ด้านผลผลิตโรงเรียน ควรมุ่งเน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาที่นักเรียนได้นำไปปฏิบัติและขยายผลในชุมชนรวมถึงการเป็นโรงเรียนต้นแบบในโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานที่เน้นให้นักเรียนทุกระดับมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยเฉพาะในด้านอยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงานโดยสอดคล้องกับจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนที่ต้องการให้เด็กในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านการอยู่พอเพียง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อประเมินผลด้านกระบวนการของโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.32$) และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย โดยอยู่ระดับมากที่สุด 3 ข้อ ได้แก่ 1) บุคลากรมีส่วนร่วมในการ

ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ ($\bar{x}$ = 4.62) 2) โครงการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ($\bar{x}$ = 4.58) และ 3) บุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ($\bar{x}$ = 4.54) และอยู่ระดับมากที่สุด 5 ข้อ ได้แก่ 1) มีการวางแผนในการดำเนินงานจัดกิจกรรมตามโครงการ ($\bar{x}$ = 4.37) 2) มีการดำเนินการตามโครงการเป็นไปตามแผน และระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{x}$ = 4.30) 3) มีกิจกรรมที่หลากหลาย และน่าสนใจ ($\bar{x}$ = 4.22) 4) ผู้บริหารให้การนิเทศ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำและสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}$ = 4.02) และ 5) มีการเตรียมความพร้อม คณะครูบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างความร่วมมือเครือข่าย หน่วยงานต่าง ๆ ($\bar{x}$ = 3.94) ตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า 2.1) ด้านบริบท ควรกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องและชัดเจนมีสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนได้ใช้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สร้างสภาพแวดล้อมให้รองรับการจัดกิจกรรมฐานการเรียนรู้ทั้ง 9 ฐาน โดยมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนโดยได้มีการสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียน 2.2) ด้านปัจจัยนำเข้า ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ตรงตามความต้องการของครู และนักเรียน การจัดหาซื้ออุปกรณ์เอกสารประกอบการสอนที่ทันสมัยและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสรรหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาพัฒนาให้นักเรียนให้มีความรู้และมีคุณภาพ ให้การระดมทรัพยากร สนับสนุนงบประมาณ เช่น เงินบริจาค การปรับปรุงภูมิทัศน์ การสรรหาวิทยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงบประมาณดำเนินงานติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ 2.3) ด้านกระบวนการ ครูและวิทยากร ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามฐานการเรียนรู้ 9 ฐาน โดยใช้เทคนิค สื่อ และวิธีการสอนช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนเกิดทักษะและรู้จักวิธีการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรสถานศึกษาการจัดการเรียนรู้ครูมีการสอดแทรกสาระหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรสาระการเรียนรู้ในห้องเรียน และประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียน มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงโครงการ และ 2.4) ด้านผลผลิตโรงเรียน ควรมุ่งเน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาที่นักเรียนได้นำไปปฏิบัติและขยายผลในชุมชนรวมถึงการเป็นโรงเรียนต้นแบบในโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานที่เน้นให้นักเรียนทุกระดับมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเฉพาะในด้านอยู่อย่างพอเพียงมุ่งมั่นในการทำงานโดยสอดคล้องกับจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนที่ต้องการให้เด็กในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านการอยู่พอเพียง

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการประเมินโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า สอดคล้องกับธงชัย เหมเกียรติกุล (2559, น.86-90) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการพัฒนาผู้เรียน ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในโรงเรียนร่มโพธิ์วิทยา อำเภอนายูง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการประเมิน คือ 1) การประเมินด้านบริบทของโครงการ พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ ดำเนินโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผลการประเมินโครงการครั้งนี้มีความคิดเห็นด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากบุคลากรทุกฝ่าย มีเป้าหมายร่วมกันที่ต้องการส่งเสริมการเรียนรู้

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง และการเริ่มต้นจากให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความมุ่งมั่นในการดำเนินการตามกระบวนการที่โครงการได้กำหนดไว้ และด้วยความสำนึกของบุคลากรในพระมหากรุณาธิคุณแห่งกระแสพระราชดำรัสในหลวงรัชกาลที่ 9 นำไปสู่การกำหนดเป็นหลักการและนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของรัฐดังปรากฏอยู่ในเอกสารสำคัญ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของ ประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึง ผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ และมาตรา 83 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ที่ยังคงนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติควบคู่กับการพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่สมดุล เป็นธรรม และ ยั่งยืน ดังจะเห็นได้ชัดเจนนจากพันธกิจของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่ระบุสิ่งที่ต้องดำเนินการไว้ว่า เพื่อให้การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เห็นควรกำหนดพันธกิจของการพัฒนาประเทศ ที่เน้นพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรอบรู้อย่างเท่าทัน เสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศให้เกิดธรรมาภิบาล ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มี คุณภาพของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังที่ปรากฏนโยบายของรัฐดังกล่าว

2. แนวทางการพัฒนาโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษ โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ควรเน้นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ตรงตามความต้องการของครู และนักเรียน การจัดหาซื้ออุปกรณ์เอกสารประกอบการสอนที่ทันสมัยและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสรรหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญพัฒนานักเรียนให้มีความรู้และมีคุณภาพให้การระดมทรัพยากร สนับสนุนงบประมาณ เช่น เงินบริจาค การปรับปรุงภูมิทัศน์ การสรรหาวิทยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงบประมาณดำเนินงานติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอแนวทางในการพัฒนาโครงการศูนย์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อนักเรียนมากที่สุด ส่วนในการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน ด้านการสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ และด้านการสร้างเครือข่ายขยายผลการพัฒนาบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมมือสนับสนุนและสร้างความรู้ให้แก่บุคลากรในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตระหนัก และให้ความสำคัญต่อโครงการ มีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม มีความรู้และความสามารถเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาและสร้างความรู้กับครู เช่น การพัฒนาด้านสุขภาพร่วมกับ รพสต. การแนะนำให้ความรู้ ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากศึกษานิเทศก์ การจัดกิจกรรม ผ่านการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนผู้เรียนมีทักษะการทำงานมีพัฒนาการตามวัย การปรับปรุงระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอ พบว่า ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอ เนื่องจากนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการได้ครบและได้

ประสิทธิภาพตามระยะเวลาที่กำหนด การปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่มีเพียงพอและมีคุณภาพ พบว่า วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่มีเพียงพอและมีคุณภาพ เนื่องจากการเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ได้มีการคัดเลือกเครื่องมือที่มีมาตรฐานเป็นอย่างดี และมีการตรวจสอบอุปกรณ์รวมทั้งเมื่อเลิกใช้เสร็จแล้วมีการบำรุงรักษาวัสดุ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออย่างสม่ำเสมอ ทางโรงเรียนได้อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้อย่างครบครัน การปรับปรุงสถานที่ในการดำเนินโครงการเพียงพอและเหมาะสม พบว่า สถานที่ในการดำเนินโครงการเพียงพอและเหมาะสม เนื่องจาก โรงเรียนมีอาคารสถานที่ เช่น ห้องดนตรี ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด สหกรณ์นักเรียน ธนาคารโรงเรียน ห้องจิตศึกษาพัฒนาปัญญาภายในห้องจัดการขยะ ที่เอื้อประโยชน์ในการจัดทำกิจกรรมต่างๆของโครงการ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และมีอาคารสถานที่เพียงพอในการจัดฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ ทางโรงเรียนมีสถานที่กว้างขวางและเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ เช่น บอร์ดอธิบายความหมายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ป้ายโครงการศูนย์การเรียนรู้ฯ บอร์ดแผนผังแสดงการจัดพื้นที่สาธิตภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ การให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมฐานการเรียนรู้ทั้ง 9 ฐาน พื้นที่หรือห้องที่ใช้สำหรับบรรยายผู้เยี่ยมชมและฝึกอบรม การจัดสร้างฐานองค์ความรู้แต่ละกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ฯ บอร์ดอธิบายองค์ความรู้ อันได้แก่ วิธีการ ผลที่ได้รับ การให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิต การจัดจุดจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของศูนย์การเรียนรู้ฯ แนวทางการปรับปรุงด้านงบประมาณดำเนินการจัดกิจกรรมเพียงพอและเหมาะสม พบว่า การจัดสรรงบประมาณดำเนินการจัดกิจกรรมเพียงพอและเหมาะสม เนื่องจาก ได้รับงบประมาณจากราชการและเงินบริจาคจากองค์กรต่าง ๆ ผู้ปกครอง และชุมชน งบประมาณที่ได้รับนำมาดำเนินโครงการได้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองให้การสนับสนุนและความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการ พบว่า ผู้ปกครองและชุมชนให้ความสนับสนุนโรงเรียนเป็นอย่างดี เนื่องจากเห็นความสำคัญของโครงการเพราะเป็นโครงการที่สามารถให้ความรู้กับนักเรียนอย่างแท้จริง ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่งผลให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และต่อยอดนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1.1 การจัดตั้งโครงการศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษ ควรเริ่มต้นจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งบุคลากรและชุมชน เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนทั้งแนวคิดและวิธีการในการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

1.2 ควรเน้นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ตรงตามความต้องการของครู และนักเรียน การจัดหาซื้ออุปกรณ์เอกสารประกอบการสอนที่ทันสมัยและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสรรหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาพัฒนานักเรียนให้มีความรู้และมีคุณภาพ ให้การระดมทรัพยากร สนับสนุนงบประมาณ การปรับปรุงภูมิทัศน์ การสรรหาวิทยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนงบประมาณดำเนินงานติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอแนวทางในการพัฒนาโครงการศูนย์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อนักเรียนมากที่สุด ส่วนในการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในด้านการเตรียมความพร้อมในหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน ด้านการสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ และด้านการสร้างเครือข่ายขยายผล

2. ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

2.1 ควรประเมินติดตามผลที่ต่อเนื่องทั้งด้านผลกระทบของการดำเนินงานโครงการที่มีต่อชุมชน และการขยายผลของโครงการไปยังชุมชนหรือโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อให้ทราบผลที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องว่ามีความยั่งยืนหรือไม่

2.2 ควรมีการประเมินแบบเทียบระดับกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเช่นเดียวกัน เพื่อให้ทราบแนวปฏิบัติที่ดีของแต่ละกิจกรรมที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความเป็นเลิศในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม ที่ได้ให้ข้อมูลและแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อการนำพัฒนาสถานศึกษา หรือโรงเรียนให้มีการพัฒนาที่ดี และขอขอบพระคุณ คณะครู บุคลากรทางการศึกษาที่ได้ร่วมกันขับเคลื่อนและร่วมกันจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน และตลอดจน ยังได้มีส่วนร่วมในการทำวิจัยครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดี
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ
- ธงชัย เหมเกียรติกุล. (2559). *การประเมินผลโครงการพัฒนาผู้เรียนด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริในโรงเรียนร่มโพธิ์วิทยา อำเภอนวนพูน จังหวัดศรีสะเกษ*. ศรีสะเกษ: โรงเรียนร่มโพธิ์วิทยา
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). *นวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2558). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กาฬสินธุ์: ตักสิลาการพิมพ์
- ปริญญ์ พิบูลสราวุธ. (2553). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง
- พระมหาเกียรติศักดิ์ เทศบุตร. (2553). *การนำนโยบายแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในสถานศึกษา*. สังกัด กรุงเทพมหานคร เขตปทุมวัน. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580*. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2559). *เศรษฐกิจพอเพียง*. หนังสือชุดเผยแพร่ความรู้ตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 1. (2561). *การจัดการศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ